III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 26. apríla 2023

k návrhu nariadenia, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 575/2013 a (EÚ) 2017/1131, pokiaľ ide o nadmerné expozície voči centrálnym protistranám z tretích krajín a zlepšenie efektívnosti zúčtovacích trhov Únie, a k návrhu smernice, ktorou sa menia smernice 2009/65/EÚ, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034, pokiaľ ide o zaobchádzanie s rizikom koncentrácie voči centrálnym protistranám a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovávaných transakciách s derivátmi

(CON/2023/11)

(2023/C 204/03)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 31. januára 2023 a 6. februára 2023 žiadosti Rady Európskej únie a Európskeho parlamentu o stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 575/2013 a (EÚ) 2017/1131 pokiaľ ide o opatrenia na zmiernenie nadmerných expozícií voči centrálnym protistranám z tretích krajín a na zlepšenie efektívnosti zúčtovacích trhov Únie ([1]) (ďalej len „navrhované nariadenie“), a k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2009/65/EÚ, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034, pokiaľ ide o zaobchádzanie s rizikom koncentrácie voči centrálnym protistranám a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovávaných transakciách s derivátmi ([2]) (ďalej len „navrhovaná smernica“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článkoch 127 ods. 4 a 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže navrhované nariadenie a navrhovaná smernica obsahujú ustanovenia, ktoré majú vplyv na: 1. základné úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) definovať a uskutočňovať menovú politiku a podporovať plynulé fungovanie platobných systémov podľa článku 127 ods. 2 prvej a štvrtej zarážky zmluvy; 2. úlohu ESCB prispievať k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému podľa článku 127 ods. 5 zmluvy a 3. úlohy, ktorými je ECB poverená a ktoré sa týkajú obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

ECB podporuje balíček, ktorý navrhla Európska komisia a ktorého cieľom je posilniť centrálny zúčtovací systém Únie zavedením cielených zlepšení regulačného rámca. ECB súhlasí s tým, že odolné a dobre rozvinuté centrálne protistrany sú rozhodujúce pre dobre fungujúcu úniu kapitálových trhov.

Po prvé, ECB víta navrhované kroky na zvýšenie bezpečnosti a odolnosti centrálneho zúčtovania EÚ posilnením spolupráce medzi orgánmi a, vzhľadom na vyvíjajúce sa finančné riziká, aktualizáciou prudenciálnych požiadaviek na centrálne protistrany a expozície bánk voči centrálnym protistranám. Po druhé, ECB podporuje navrhované opatrenia na zefektívnenie postupov dohľadu nad centrálnymi protistranami s cieľom umožniť centrálnym protistranám z EÚ rýchlejšie reagovať na nový vývoj na trhu. Po tretie, ECB súhlasí s potrebou ďalších opatrení na zníženie nadmerných expozícií klientov a zúčtovacích členov z EÚ voči centrálnym protistranám z tretích krajín s cieľom obmedziť potenciálne riziká, ktoré nie sú pod plnou kontrolou orgánov Únie.

([1]) COM(2022) 697 final.
([2]) COM(2022) 698 final.

Spoľahlivé mechanizmy na zaistenie bezpečnosti a efektívnosti centrálneho zúčtovania v Únii sú z pohľadu Eurosystému ako emisnej centrálnej banky rozhodujúce. Narušenia fungovania centrálnej protistrany, ktorej významná časť obchodov prebieha v eurách, by mohli mať negatívny vplyv na likviditnú pozíciu úverových inštitúcií eurozóny a hladké fungovanie platobných systémov, čo by predstavovalo riziká pre účinnú transmisiu menovej politiky a v konečnom dôsledku pre plnenie hlavného cieľa Eurosystému, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu ([3]). Silný centrálny zúčtovací systém Únie je dôležitý aj pre jednotný mechanizmus dohľadu vzhľadom na veľkosť expozícií úverových inštitúcií podliehajúcich dohľadu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu voči centrálnym protistranám z EÚ.

Konkrétne pripomienky

1. ***Zintenzívnenie spolupráce medzi orgánmi***

ECB podporuje navrhované posilnenie spolupráce medzi orgánmi na úrovni Únie a rozšírenú úlohu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) pri podpore zbližovania v oblasti dohľadu, najmä hlasovaním a predkladaním stanovísk o záležitostiach dohľadu, ako aj pri koordinácii v krízových situáciách. ECB sa domnieva, že ide o krok správnym smerom, ktorým sa posilňuje dohľad nad centrálnym zúčtovaním na úrovni Únie vzhľadom na rast kapacity Únie v oblasti zúčtovania a súvisiace riziko, ktoré má cezhraničný rozmer. Význam a zložitosť centrálnych protistrán z EÚ, ktoré sa zrejme v dôsledku implementácie požiadavky aktívneho účtu zvýšia, ako aj prepojenie centrálnych protistrán s významnými úverovými inštitúciami ako ich zúčtovacími členmi si vyžadujú prísnejší dohľad na úrovni Únie a potrebu riadiť potenciálne cezhraničné účinky systémového rizika vo viacerých členských štátoch.

1.1 *Kolégiá*

1.1.1 Priebežné zapojenie kolégií: stanoviská a každoročné preskúmanie

Rámec pre kolégiá zriadený podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 ([4]) (ďalej len „nariadenie EMIR“) sa osvedčil ako účinný spôsob riešenia osobitných výziev centrálneho zúčtovania, ktoré vyplývajú z výrazných rizikových vplyvov centrálnych protistrán naprieč hranicami a sektormi. Kolégiá umožňujú orgánom z rôznych jurisdikcií a s rôznymi mandátmi vymieňať si informácie, poskytovať vstupy a vyjadrovať obavy, pokiaľ ide o prístupy k riadeniu rizík a rozsah služieb centrálnych protistrán z EÚ. Kolégiá v súčasnosti vydávajú stanoviská okrem iného k udeľovaniu povolení centrálnym protistranám, rozšíreniu činností a služieb centrálnych protistrán a významným zmenám modelov. Reakcie riadenia rizík centrálnych protistrán na vývoj na trhu a vyvíjajúce sa riziká sa však v súčasnosti nekontrolujú v rámci formálnych postupov kolégií, pokiaľ takéto opatrenia centrálnych protistrán nepredstavujú významnú zmenu činností alebo modelov rizík.

S cieľom posilniť priebežné zapojenie kolégií ECB v plnom rozsahu podporuje návrh Komisie, aby príslušný orgán každej centrálnej protistrany najmenej raz za rok predložil kolégiu komplexnú správu, v ktorej preskúma dodržiavanie ustanovení nariadenia EMIR centrálnou protistranou a vyhodnotí riziká, ktorým je centrálna protistrana vystavená ([5]). ECB víta návrh Komisie, podľa ktorého by bolo kolégium povinné vydať dodatočné stanoviská ku kľúčovým rozhodnutiam v oblasti dohľadu, napríklad pokiaľ ide o správy o preskúmaní a hodnotení centrálnej protistrany, maržové požiadavky a prípadné odňatia povolenia ([6]).

([3]) Pozri všeobecné pripomienky v stanovisku Európskej centrálnej banky CON/2017/39 z 4. októbra 2017 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1095/2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012, pokiaľ ide o postupy udeľovania povolení a orgány zúčastňujúce sa na udeľovaní povolení centrálnym protistranám a požiadavky na uznanie centrálnej protistrany z tretej krajiny (Ú. v. EÚ C 385, 15.11.2017, s. 3). Všetky stanoviská ECB sú dostupné na webových stránkach EUR-Lex.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

([5]) Pozri článok 1 bod 16 písm. b) navrhovaného nariadenia.

([6]) Pozri článok 1 bod 12 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 17b ods. 1 písm. b) do nariadenia EMIR.

Podľa navrhovaného rámca môžu stanoviská kolégia okrem súhlasu alebo nesúhlasu s určitými rozhodnutiami v oblasti dohľadu obsahovať aj podmienky a odporúčania, ktoré kolégium považuje za potrebné na zmiernenie akýchkoľvek nedostatkov v riadení rizík centrálnej protistrany ([7]). ECB víta navrhované nariadenie, pretože umožňuje členom kolégií uviesť dôvody, na základe ktorých hlasovali, a upozorniť na pretrvávajúce obavy. V záujme ďalšieho posilnenia procesu hlasovania by sa členovia kolégií mali nabádať aj k tomu, aby pri hlasovaní v rámci postupu vydávania stanovísk kolégií uviedli svoje dôvody, aby príslušný orgán centrálnej protistrany mohol viac využívať rôzne pohľady členov kolégia v stanovisku kolégia. ECB napokon podporuje navrhovanú povinnosť príslušného orgánu centrálnej protistrany uviesť vo svojom rozhodnutí dôvody a plne vysvetliť všetky významné odchýlky od stanoviska kolégia ([8]). ECB sa domnieva, že tieto navrhované opatrenia posilnia priebežné zapojenie kolégií a pomôžu zabezpečiť, aby dohľad nad centrálnymi protistranami podporoval účinnú spoluprácu so všetkými príslušnými orgánmi a využíval ich pohľady na vec.

ECB podporuje ustanovenie v navrhovanom nariadení, podľa ktorého majú členovia kolégia poskytovať viac vstupov týkajúcich sa vykonávania každoročného preskúmania, a navrhuje, aby sa takéto vstupy neobmedzovali len na stanovenie frekvencie a rozsahu každoročného preskúmania, ale mali by sa týkať aj hlavného zamerania dohľadu v rámci tohto preskúmania.

1.1.2. Spolupráca v spoločných dohliadacích tímoch

ECB v plnom rozsahu podporuje zámer, z ktorého vychádza návrh zaviesť spoločné dohliadacie tímy v rámci dohľadu nad povolenými centrálnymi protistranami z EÚ. Výraznejšie zapojenie členov kolégií do procesu priebežného dohľadu – najmä pokiaľ ide o preskúmanie uplatňovania postupov nevznesenia námietok, kontroly na mieste, ako aj v rámci každoročného preskúmania – je krokom k posilneniu dohľadu na úrovni Únie. Členom kolégií to pomôže nadobudnúť hlbšie spoločné porozumenie kľúčového vývoja ovplyvňujúceho riziká a riadenie rizík centrálnych protistrán, čím sa zvýši efektívnosť a účinnosť dialógu medzi príslušnými orgánmi centrálnych protistrán a členmi kolégií v celej Únii. Umožní to aj spoločné využívanie zdrojov príslušných orgánov centrálnych protistrán a kolégií, čo ďalej prispeje k efektívnosti nákladov spojených s dohľadom nad centrálnymi protistranami z EÚ, z čoho budú mať prospech príslušné vnútroštátne orgány aj členovia kolégií.

ECB však nepovažuje za potrebné zriadiť na tento účel nový orgán dohľadu, pretože to môže viesť k väčšej inštitucionálnej zložitosti. S cieľom zabezpečiť proporcionalitu ECB navrhuje spoliehať sa na existujúcu spoluprácu v rámci kolégií. V tejto súvislosti ECB navrhuje prideliť plánované úlohy jednotných dohliadacích tímov kolégiu vo forme spoločných činností dohľadu za dobrovoľnej účasti členov kolégia v súlade so zásadou dobrovoľnosti a absencie nátlaku. V prípade, že sa žiadny člen kolégia nepodieľa na spoločnej činnosti dohľadu spolu s príslušným orgánom, znamená to, že príslušný orgán prevezme túto úlohu sám.

S cieľom začleniť spoločné činnosti dohľadu do existujúcich postupov kolégií navrhuje ECB doplniť do správy príslušných orgánov centrálnych protistrán o každoročnom preskúmaní ([9]) dodatočný prvok, konkrétne plán spoločných činností dohľadu počas nadchádzajúceho obdobia každoročného preskúmania.

Okrem úloh spoločných dohliadacích tímov podľa navrhovaného nariadenia navrhuje ECB aj spoločné činnosti dohľadu v súvislosti s poskytovaním vstupov pre postup nevznesenia námietok týkajúci sa schvaľovania zmien maržových modelov centrálnej protistrany, ako aj pre vykonávanie každoročného preskúmania a hodnotenia, ktoré vykonáva príslušný orgán centrálnej protistrany z EÚ ([10]). Spoločné činnosti dohľadu by mali zahŕňať aj prípadné simulačné cvičenia ako dodatočný nástroj na spoločné posudzovanie rizík a postupov riadenia rizík centrálnej protistrany. S cieľom umožniť účinnú účasť všetkých orgánov vrátane kolégia na postupoch nevznesenia námietok navrhuje ECB predĺžiť lehoty v príslušnom harmonograme posudzovania (pozri odsek 3.2).

([7]) Pozri článok 1 bod 12 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 17b ods. 2 písm. c) do nariadenia EMIR.
([8]) Pozri článok 1 bod 12 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 17b ods. 3 do nariadenia EMIR.
([9]) Pozri článok 1 bod 16 navrhovaného nariadenia.
([10]) Pozri článok 1 bod 16 navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení článok 21 nariadenia EMIR.

S cieľom zachovať flexibilitu pre prípadné spoločné činnosti dohľadu v súvislosti s čiastkovými problémami v oblasti dohľadu, ktoré môžu vzniknúť, by malo byť možné rozšíriť spoločné činnosti dohľadu na oblasti, s ktorými sa v čase predchádzajúceho každoročného preskúmania nepočítalo. V tejto súvislosti ECB víta možnosť, aby príslušné orgány centrálnych protistrán z EÚ požiadali o pomoc pri prebiehajúcej činnosti v oblasti dohľadu ([11]) v súlade so zásadou dobrovoľnosti a absencie nátlaku.

Ak by sa zriadili spoločné dohliadacie tímy, ako sa uvádza v návrhu Komisie, ECB by podporila účasť príslušných orgánov dohľadu zúčtovacích členov v spoločných dohliadacích tímoch vzhľadom na význam prepojenia medzi zúčtovacími členmi a centrálnymi protistranami z EÚ, ako aj príslušných emisných centrálnych bánk a orgánov dohľadu, vzhľadom na ich širší systémový pohľad na riadenie rizík centrálnych protistrán.

1.2. *Európsky orgán pre cenné papiere a trhy*

1.2.1. Úloha ESMA pri podpore konvergencie dohľadu a zmierňovaní cezhraničných rizík

Dobre fungujúca únia kapitálových trhov si vyžaduje úzko zosúladené postupy dohľadu nad centrálnymi protistranami z EÚ. S cieľom ďalej podporovať konvergenciu dohľadu a jednotné uplatňovanie nariadenia EMIR na všetky centrálne protistrany z EÚ podporuje ECB návrhy na posilnenie úlohy ESMA ako jedného z európskych orgánov dohľadu. Konkrétne by ESMA mal mať najmä hlasovacie právo v kolégiách a mal by poskytovať stanoviská k návrhom rozhodnutí v oblasti dohľadu, ktoré sa týkajú každoročného preskúmania a hodnotenia, maržových požiadaviek a odňatia povolenia. ECB podporuje aj navrhovaný postup pre poskytovanie stanovísk ESMA príslušným orgánom centrálnej protistrany z EÚ ([12]). Je to plne v súlade s horizontálnou účasťou ESMA vo všetkých kolégiách a z toho vyplývajúcim jedinečným postavením ESMA a jeho dôležitou úlohou pri podpore konzistentného posudzovania spoločných otázok v rôznych kolégiách.

1.2.2. Cezhraničná koordinácia v krízových situáciách

ECB súhlasí s tým, že je potrebné posilniť rámec Únie pre koordináciu medzi príslušnými orgánmi v prípade stresových situácií, ktoré majú alebo pravdepodobne budú mať vplyv na centrálne protistrany z EÚ alebo na centrálne zúčtovávané trhy vo všeobecnosti. Je to nevyhnutné na včasnú identifikáciu a riešenie rizík šírenia nákazy v celej Únii vyplývajúcich zo stresových situácií v jednotlivých centrálnych protistranách z EÚ, ako aj na dosiahnutie dobre koordinovanej reakcie celej Únie na takéto mimoriadne situácie v celej Únii. Podrobnejšia úprava týkajúca sa mimoriadnych situácií pomôže ujasniť očakávania príslušných orgánov a centrálnych protistrán, pokiaľ ide o praktické kroky, ktoré sa majú uskutočniť, urýchliť reakciu Únie na takéto núdzové situácie a znížiť potenciálne riziko konfliktných prístupov týchto orgánov.

ECB preto víta navrhovanú revíziu ustanovení pre mimoriadne situácie ([13]) vrátane uvedenia príslušných scenárov pre mimoriadne situácie, formálnej koordinačnej úlohy ESMA, možnosti, aby ESMA priamo získaval informácie potrebné na túto koordinačnú úlohu, a jeho právomoci vydávať mimoriadne odporúčania príslušným orgánom v situáciách, keď by mimoriadna situácia ovplyvnila viac ako jednu centrálnu protistranu z EÚ alebo keď udalosti v celej Únii destabilizujú cezhranične centrálne zúčtovávané trhy.

Dobre koordinovaná reakcia na závažné stresové udalosti, ktoré majú vplyv na centrálne zúčtovanie v Únii, si vyžaduje účinnú interakciu medzi výborom pre dohľad nad centrálnymi protistranami a inými príslušnými orgánmi. Príslušné emisné centrálne banky by sa preto mali vždy pozývať na zasadnutia výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami, ktoré sa zvolávajú, ak vývoj na finančných trhoch môže mať nepriaznivý vplyv na likviditu trhu, transmisiu menovej politiky alebo plynulé fungovanie platobných systémov. Tým by sa zabezpečil aj súlad s prístupom v navrhovanom nariadení, podľa ktorého by sa emisné centrálne banky zapájali do všetkých diskusií o centrálnych protistranách z EÚ (pozri odsek 1.3.1).

([11]) Pozri článok 1 bod 18 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 23b ods. 2d do nariadenia EMIR.
([12]) Pozri článok 1 body 12 a 17 navrhovaného nariadenia.
([13]) Pozri článok 1 bod 19 navrhovaného nariadenia.

1.3. *Spolupráca v rámci výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami*

1.3.1. Zapojenie emisných centrálnych bánk

Zapojenie emisných centrálnych bánk do diskusií na úrovni Únie o centrálnych protistranách z EÚ je v súčasnosti veľmi asymetrické v porovnaní s ich úlohou vo vzťahu k centrálnym protistranám Tier 2 z tretích krajín, hoci centrálne protistrany z EÚ zodpovedajú za väčšinu zúčtovania v menách Únie a z toho vyplývajúce riziká. V rámci Eurosystému to platí aj v oblasti mimoburzových derivátov, kde je závislosť zúčtovacích členov z Únie od centrálnych protistrán zo Spojeného kráľovstva najvýraznejšia: na centrálne protistrany z EÚ pripadá približne 60 % počiatočnej marže, ktorú zúčtovací členovia Únie poskytli centrálnym protistranám z EÚ a Spojeného kráľovstva ([14]). Avšak hoci sa emisné centrálne banky môžu zúčastňovať na zasadnutiach výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami o širokej škále otázok týkajúcich sa centrálnych protistrán Tier 2 z tretích krajín, ich zapojenie v súvislosti s centrálnymi protistranami z EÚ je v súčasnosti obmedzené na diskusie týkajúce sa stresových testov centrálnych protistrán v rámci Únie a relevantného vývoja na trhu ([15]).

V tejto súvislosti ECB veľmi víta návrh pozvať emisné centrálne banky ako členov bez hlasovacieho práva na všetky diskusie výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami z EÚ, pokiaľ ide centrálne protistrany z EÚ ([16]). To umožní centrálnym emisným bankám zúčastňovať sa napríklad aj na diskusiách o porovnávacích analýzach, pravidelnej výmene informácií o príslušných činnostiach a rozhodnutiach v oblasti dohľadu a o stanoviskách a odporúčaniach všetkých kolégií.

1.3.2 Zapojenie orgánov prudenciálneho dohľadu

Rizikový profil centrálnej protistrany môže mať vplyv na rizikový profil podnikov konajúcich ako zúčtovací členovia takejto centrálnej protistrany. Takýmito podnikmi sú najmä úverové inštitúcie a investičné spoločnosti ([17]). Výsledná expozícia sa neustále zvyšuje od celosvetovej finančnej krízy v roku 2008 a od zavedenia programu regulačnej reformy G20, ktorý stimuluje centrálne zúčtovanie. Inštitúcie, ktoré konajú ako zúčtovací členovia, nielen vykonávajú zúčtovaciu povinnosť pre svoje vlastné obchody, ale konajú aj ako sprostredkovateľ medzi centrálnymi protistranami a inými účastníkmi trhu, pričom sú povinné tieto obchody centrálne zúčtovávať alebo sa rozhodli tieto obchody centrálne zúčtovávať. Vzájomné prepojenie medzi inštitúciami, ktoré pôsobia ako zúčtovací členovia, a centrálnymi protistranami má preto kľúčový význam a očakáva sa, že to tak zostane aj v budúcnosti. Vzhľadom na toto prepojenie je dôležité nielen to, aby príslušné orgány zodpovedné za dohľad nad takýmito inštitúciami boli v plnej miere a včas informované o rizikách riadených centrálnymi protistranami, ale aj to, aby boli schopné ponúknuť svoje odborné znalosti a náhľady v oblasti dohľadu.

Spoluprácu s orgánmi prudenciálneho dohľadu možno lepšie posilniť na úrovni výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami. Úlohy výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami, najmä príprava návrhov rozhodnutí o validácii významných zmien modelov rizík alebo určenia stupňov alebo koordinácia stresového testovania poskytujú cenné poznatky o rizikových profiloch centrálnych protistrán a umožňujú komplexné pochopenie centrálnych protistrán. Vzhľadom na uvedené prepojenia medzi inštitúciami konajúcimi ako zúčtovací členovia a centrálnymi protistranami sú takéto diskusie relevantné aj pre riziká, ktorým môžu byť tieto inštitúcie vystavené v súvislosti s ich expozíciami voči centrálnym protistranám. Orgány prudenciálneho dohľadu nad inštitúciami s tromi najväčšími príspevkami do fondu centrálnych protistrán EÚ pre prípad zlyhania by sa preto mali zúčastňovať na zasadnutiach výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami ako členovia bez hlasovacieho práva. Týmto spôsobom budú orgány dohľadu včas informované o možných rizikách ovplyvňujúcich jednotlivé inštitúcie a v prípade potreby ich budú môcť riešiť v rámci priebežného dohľadu. Takéto členstvo by malo byť trvalé a nemalo by závisieť na ad hoc pozvánke.

([14]) Výpočty odborníkov ECB za obdobie od decembra 2021 do augusta 2022 na základe údajov DTCC Data Warehouse.
([15]) Pozri odseky 6 a 7 stanoviska CON/2017/39.
([16]) Pozri článok 1 bod 20 písm. a) navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení článok 24 ods. 2 písm. d) bod ii) nariadenia EMIR.
([17]) Pozri článok 4 body 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

1.4 *Vytvorenie medzisektorového monitorovacieho mechanizmu*

1.4.1 Zloženie

Jedným z kľúčových prvkov rámca dohľadu nad centrálnymi protistranami z EÚ je jeho zameranie na jednotlivé centrálne protistrany založené na kombinácii kontroly v domovskej krajine a cezhraničnej spolupráce s hostiteľskými orgánmi v príslušných sektoroch. Vzhľadom na integrovanú povahu finančných trhov v rámci Únie, ako aj na významnú vzájomnú závislosť medzi centrálnymi protistranami z EÚ by sa mal dohľad nad jednotlivými centrálnymi protistranami doplniť o zodpovedajúce opatrenia na úrovni Únie zamerané na riešenie potenciálnych krízových situácií a slabých miest v rámci Únie. Napríklad riziká spojené s vzájomnou závislosťou centrálneho zúčtovania a monitorovania implementácie požiadavky aktívneho účtu si jednoznačne vyžadujú posúdenie, ktoré je svojou povahou medziodvetvové a pokrýva celú Úniu.

V tejto súvislosti ECB víta návrh spojiť orgány Únie zapojené do dohľadu nad centrálnymi protistranami z EÚ, zúčtovacími členmi a klientmi – vrátane zástupcov ESMA, Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA), Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA), Komisie, Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB) a ECB, a to aj v súvislosti s jej úlohami v rámci jednotného mechanizmu dohľadu – do nového spoločného monitorovacieho mechanizmu ([18]). Spoločný monitorovací mechanizmus by mal poskytovať komplexný prehľad o vývoji na trhu, ktorý je relevantný pre zúčtovanie v rámci Únie, ako aj o potenciálnych horizontálnych rizikách, najmä tých, ktoré súvisia so vzájomným prepojením účastníkov finančných operácií vo viacerých jurisdikciách.

Okrem toho vzhľadom na to, že úlohy spoločného monitorovacieho mechanizmu zahŕňajú monitorovanie implementácie požiadavky aktívneho účtu, ECB navrhuje, aby sa príslušné emisné centrálne banky emitujúce meny, v ktorých sú denominované derivátové zmluvy, na ktoré sa vzťahuje požiadavka aktívneho účtu, zúčastňovali na spoločnom monitorovacom mechanizme.

1.4.2 Mandát a vzťah s inými orgánmi

Pokiaľ ide o podstatu, ECB súhlasí s návrhom zachovať zameranie spoločného monitorovacieho mechanizmu na monitorovanie a posudzovanie horizontálnych rizík a podávanie správ príslušným inštitúciám Únie, čím by sa existujúce rozhodovacie právomoci a postupy v oblasti dohľadu nad centrálnymi protistranami ponechali úplne nedotknuté.

Zároveň by bolo užitočné presnejšie upraviť vzájomný vzťah spoločného monitorovacieho mechanizmu s existujúcim rámcom dohľadu. Po prvé, s cieľom zabezpečiť, aby príslušné vnútroštátne orgány účinne prispievali k práci spoločného monitorovacieho mechanizmu, ECB navrhuje, aby sa výročná správa spoločného monitorovacieho mechanizmu o výsledkoch jeho činnosti určená Európskemu parlamentu, Rade a Komisii vypracovala po porade s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Po druhé, s cieľom podporiť účinné prijímanie následných opatrení v nadväznosti na správy spoločného monitorovacieho mechanizmu by mali byť príslušné vnútroštátne orgány, kolégiá a výbor pre dohľad nad centrálnymi protistranami v kontexte ich vlastnej práce povinné preskúmať a zohľadniť výsledky činností spoločného monitorovacieho mechanizmu v rozsahu, v akom sú zistenia spoločného monitorovacieho mechanizmu relevantné pre činnosti, rizikový profil alebo riadenie rizík konkrétnej centrálnej protistrany.

Okrem toho by sa mal rozšíriť rozsah navrhovanej úlohy spoločného monitorovacieho mechanizmu monitorovať riziká koncentrácie. ECB vychádza z toho, že táto úloha sa v súčasnosti zameriava na identifikáciu rizík koncentrácie vyplývajúcich zo spoliehania sa na tých istých poskytovateľov služieb. Navrhované nariadenie výslovne ani primerane neupravuje ďalšie dôležité aspekty koncentrácie. Po prvé, riziko koncentrácie by mohlo vzniknúť, ak je jeden klient významne vystavený centrálnej protistrane prostredníctvom využívania rôznych zúčtovacích členov tejto centrálnej protistrany bez toho, aby boli dotknuté druhy produktov zúčtovávaných v tej istej centrálnej protistrane. Ide o riziko, ktoré môže byť koncepčne relevantné pre viaceré centrálne protistrany bez ohľadu na skutočnosť, že takáto koncentrácia by sa mala analyzovať na úrovni každej centrálnej protistrany. Po druhé, riziko koncentrácie by mohlo vzniknúť, ak účastník trhu akumuluje významné pozície na trhu s produktom obchodovateľným tak na regulovaných, ako aj na mimoburzových trhoch. Tento problém sa môže ešte prehĺbiť, ak sa rovnaký alebo podobný produkt, alebo dokonca vysoko korelovaný produkt, zúčtujú vo viac ako jednej centrálnej protistrane. Takéto formy rizika koncentrácie sú v súčasnosti menej viditeľné tak pre orgány, ako aj pre účastníkov trhu, a to aj napriek ich potenciálnym závažným dôsledkom. Ako sa zdôraznilo počas nedávnych kríz, tieto riziká mohli viesť k závažnému ohrozeniu bezpečnosti a zdravia centrálnych protistrán z EÚ, účastníkov trhu, ako aj všeobecnejšie finančnej stability. ECB preto navrhuje, aby sa monitorovacie činnosti spoločného monitorovacieho mechanizmu v rámci navrhovaného nariadenia v súvislosti so zúčtovaním posilnili zavedením rozsiahlejšieho pokrytia rizika koncentrácie.

([18]) Pozri článok 1 bod 18 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 23c do nariadenia EMIR.

Okrem toho vzhľadom na novosť spoločného monitorovacieho mechanizmu ECB navrhuje poskytnúť spoločnému monitorovaciemu mechanizmu väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o rozsah jeho možných činností. Na tento účel by sa malo zaviesť ustanovenie, ktoré v prípade, že sa to považuje za užitočné, umožní, aby sa dvaja alebo viacerí členovia spoločného monitorovacieho mechanizmu dohodli na použití rámca spoločného monitorovacieho mechanizmu ako základu pre vykonávanie medzisektorových analýz ďalších celoúnijných a medziodvetvových tém spoločného záujmu týkajúcich sa centrálneho zúčtovania.

1.5 *Dohľad nad uznanými centrálnymi protistranami z tretích krajín*

ECB vo všeobecnosti podporuje zmeny, ktorými sa zavádza väčšia proporcionalita do procesu uznávania centrálnych protistrán z tretích krajín, ako aj zmeny, ktorými sa zabezpečuje, aby ESMA dostával všetky potrebné informácie od centrálnych protistrán Tier 2 z tretích krajín na účely svojich činností dohľadu.

ECB navrhuje podrobnejšie upraviť rozsah konzultácií s emisnou centrálnou bankou v súvislosti s činnosťami a postupmi v oblasti dohľadu týkajúcimi sa centrálnych protistrán Tier 2 z tretích krajín. V súčasnosti sa tento rozsah konzultácií obmedzuje na to, či centrálna protistrana dodržiava požiadavky v piatich oblastiach, ktoré sú relevantné z pohľadu emisnej centrálnej banky: marže, kontrolné mechanizmy týkajúce sa rizika likvidity, kolaterál, vyrovnanie a dohody o interoperabilite ([19]). V praxi môže byť dodržiavanie požiadaviek v týchto oblastiach centrálnymi protistranami predmetom formálnych rozhodnutí prijatých ESMA podľa určitých ustanovení ([20]), ako aj osobitných posúdení a postupov dohľadu ESMA a výboru pre dohľad nad centrálnymi protistranami. Okrem toho sa oblasť maržových požiadaviek riadi niektorými ustanoveniami nariadenia EMIR ([21]). Je dôležité konzultovať s emisnými centrálnymi bankami rozhodnutia týkajúce sa preskúmania modelov, stresového testovania a spätného testovania na účely potvrdenia modelov a parametrov prijatých centrálnou protistranou na výpočet jej maržových požiadaviek, príspevkov do fondu pre prípad zlyhania, požiadaviek na kolaterál a iných opatrení na kontrolu rizika podľa nariadenia EMIR ([22]). ECB preto odporúča zachovať zameranie konzultácií s emisnými centrálnymi bankami na týchto päť oblastí, ale podrobnejšie uviesť typ aktov ESMA, ktoré by sa mali konzultovať s emisnými centrálnymi bankami (napr. zahrnutím posúdení v oblasti dohľadu). Okrem toho by mal rozsah konzultácií zahŕňať všetky príslušné ustanovenia nariadenia EMIR, ktoré oprávňujú ESMA prijať rozhodnutie alebo vykonať posúdenie v rámci dohľadu v týchto oblastiach.

2. ***Aktualizácia prudenciálnych požiadaviek***

2.1 *Zmeny požiadaviek na centrálne protistrany*

2.1.1 Požiadavky na účasť a oddelenie

ECB víta návrh, ktorým sa menia požiadavky na prijatie stanovené centrálnymi protistranami pre zúčtovacích členov. Veľmi dôležité sú osobitné charakteristiky nefinančných protistrán v kontexte centrálneho zúčtovania, najmä vzhľadom na nedávne skúsenosti s veľkými výzvami na dodatočné vyrovnanie vyplývajúcimi z mimoriadne vysokej volatility trhu. Centrálne protistrany by preto mali dôkladne posúdiť odlišný profil likvidity nefinančných protistrán pred tým, ako budú prijaté ako priami účastníci. Centrálne protistrany by mali najmä preskúmať, či sú nefinančné protistrany schopné včas splniť potenciálne zvýšenie maržových požiadaviek alebo príspevkov do fondu pre prípad zlyhania, a to aj za stresových trhových podmienok. Okrem toho v záujme právnej istoty by si vzájomný vzťah prijatia nefinančných protistrán za zúčtovacích členov podľa nariadenia EMIR ([23]) a požiadavky, aby centrálna protistrana bola oznámená ako systém podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES ([24]), osobitne zaslúžil podrobnejšiu úpravu. ECB preto navrhuje, aby sa v príslušnom návrhu regulačných technických predpisov ([25]) upravili prvky kritérií prijatia nefinančných protistrán. ECB okrem toho navrhuje doplniť členov ESCB do zoznamu orgánov, s ktorými by sa mal ESMA poradiť počas vypracúvania tohto návrhu regulačných technických predpisov.

([19]) Pozri články 41, 44, 46, 50 a 54 nariadenia EMIR.
([20]) Pozri článok 25 ods. 2b a článok 25b ods. 1 nariadenia EMIR.
([21]) Pozri články 41 a 49 nariadenia EMIR.
([22]) Pozri článok 49 nariadenia EMIR.; pozri odsek 2.3 stanoviska CON/2017/39.
([23]) Pozri článok 17 ods. 4 nariadenia EMIR.
([24]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov (Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 45).
([25]) Pozri článok 1 bod 29 písm. c) navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový odsek 7 do článku 37 nariadenia EMIR.

ECB napokon navrhuje upraviť, že zákaz účasti centrálnych protistrán v inej centrálnej protistrane ([26]) nemá vplyv na existujúce ustanovenia o dohodách o interoperabilite, ktorými sa zabezpečuje primeraný rámec rizík pre zúčtovacie služby medzi centrálnymi protistranami ([27]).

2.1.2 Maržové požiadavky a požiadavky na transparentnosť

ECB podporuje, aby sa v rámci tejto legislatívnej revízie využili skúsenosti z nedávnych období mimoriadne vysokej volatility trhu, z ktorých vyplýva, že by mohol existovať priestor na zlepšenie postupov pre stanovenie marží. V nedávnej správe Bazilejského výboru pre bankový dohľad (BCBS), Výboru pre platobnú a trhovú infraštruktúru (CPMI) Banky pre medzinárodné zúčtovanie a Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere (IOSCO) ([28]) sa identifikovali oblasti, ktoré by bolo užitočné ďalej analyzovať, najmä pokiaľ ide o schopnosť maržových modelov centrálnej protistrany reagovať a ich transparentnosť, ako aj o postupy týkajúce sa variačných marží. Očakáva sa, že výsledkom tejto ďalšej analýzy budú odporúčania medzinárodných tvorcov noriem v súvislosti s postupmi, prístupmi a modelmi centrálnych protistrán pre stanovenie marží.

V tejto súvislosti ECB podporuje navrhované zmeny týkajúce sa maržových požiadaviek. Uplatnenie požiadaviek na doplnenie marže počas dňa ([29]) by mohlo nasmerovať likviditu späť k zúčtovacím členom. Tento postup však môže byť niekedy nepraktický nielen pre centrálne protistrany, ale aj pre zúčtovacích členov a ich klientov. V súčasnosti môžu niektoré centrálne protistrany kombinovať požiadavky na doplnenie variačnej a počiatočnej marže počas dňa. To často znamená, že zúčtovací členovia a ich klienti sa môžu rozhodnúť splniť požiadavky na doplnenie marže počas dňa bezhotovostným kolaterálom alebo v mene odlišnej od meny, v ktorej je produkt denominovaný. Ak centrálne protistrany zavedú uplatnenie variačných marží, môže to takúto flexibilitu týkajúcu sa kolaterálu ukončiť, keďže požiadavky na doplnenie marže počas dňa by museli byť pre variačné a počiatočné marže oddelené. Okrem toho je pravdepodobné, že ako oprávnené krytie variačných marží sa bude akceptovať len hotovosť (t. j. mena produktu). V dôsledku toho, ako sa stanovuje v navrhovanom nariadení ([30]), by uplatnenie variačných marží malo byť naďalej možnosťou, ktorú centrálna protistrana zohľadní a využije s vynaložením maximálneho úsilia po posúdení všetkých výhod a nevýhod po porade so svojimi zúčtovacími členmi a ich klientmi. Tým nie sú dotknuté potenciálne odporúčania vyplývajúce z prebiehajúcej medzinárodnej spolupráce, ktoré by sa napokon mohli premietnuť do návrhu regulačných technických predpisov o maržových požiadavkách ([31]).

Pokiaľ ide o transparentnosť a zverejňovanie postupov stanovovania marží, ECB dôrazne podporuje rozšírenie povinností zúčtovacích členov a klientov, ktorí uskutočňujú zúčtovanie transakcií v mene svojich klientov (t. j. poskytovateľov klientskych zúčtovacích služieb). Okrem toho by bolo vhodné poveriť ESMA ([32]), aby po porade s EBA a členmi ESCB vypracoval návrh regulačných technických predpisov v súvislosti s týmito požiadavkami na transparentnosť, ktoré sa vzťahujú na centrálne protistrany a poskytovateľov klientskych zúčtovacích služieb. Návrh regulačných technických predpisov by výrazne posilnil štandardizáciu a kvalitu príslušných zverejnení informácií. V kontexte transparentnosti a zverejňovania informácií by takisto zabezpečili účinnú interakciu medzi povinnosťami centrálnych protistrán a poskytovateľov klientskych zúčtovacích služieb. Napokon by sa v takomto návrhu regulačných technických predpisov mohol v neskoršej fáze a v relevantnom rozsahu zohľadniť výsledok medzinárodnej práce prebiehajúcej pod záštitou BCBS, CPMI a IOSCO, ([33]) pokiaľ ide o transparentnosť marží.

([26]) Pozri článok 1 bod 29 písm. a) navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení článok 37 ods. 1 nariadenia EMIR.

([27]) Pozri hlavu V nariadenia EMIR.

([28]) Pozri správu *Review of margining practices*, BCBS, CPMI a IOSCO, september 2022. Dostupné na webovom sídle Banky pre medzinárodné zúčtovanie www.bis.org.

([29]) Uplatnenie požiadaviek na doplnenie marže počas dňa sa môže týkať len variačných marží, čiže inkasovaných alebo vyplatených marží, aby sa v nich premietli súčasné expozície spôsobené skutočnými zmenami trhovej ceny [pozri článok 1 body 4 a 6 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 153/2013 z 19. decembra 2012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012, pokiaľ ide o regulačné technické normy týkajúce sa požiadaviek na centrálne protistrany (Ú. v. EÚ L 52, 23.2.2013, s. 41)].

([30]) Pozri článok 1 bod 31 navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení článok 41 ods. 3 nariadenia EMIR.

([31]) Pozri článok 41 nariadenia EMIR.

([32]) Vyžadovalo by si to nový článok v navrhovanom nariadení, ktorým by sa do článku 38 nariadenia EMIR vložil nový odsek 9.

([33]) Pozri správu *Review of margining practices*, BCBS, CPMI a IOSCO, september 2022. Dostupné na webovom sídle Banky pre medzinárodné zúčtovanie www.bis.org.

2.1.3 Požiadavky na kolaterál

Vo všeobecnosti je vhodné umožniť centrálnym protistranám prijímať ako kolaterál verejné záruky alebo verejné bankové záruky. ECB berie na vedomie regulačné úsilie Únie zamerané na zmiernenie mimoriadneho nedostatku likvidity v dôsledku nedávnych období bezprecedentnej volatility trhu. Avšak s cieľom predísť akýmkoľvek pochybnostiam a vzhľadom na to, že návrh sa nezaoberá špecifikami záruk komerčných bánk, ECB zdôrazňuje, že nepodporuje možnosť, aby záruky komerčných bánk nezabezpečené kolaterálom boli trvalo akceptovateľným kolaterálom ([34]). Akceptovanie záruk komerčných bánk nezabezpečených kolaterálom by malo zostať dočasným regulačným opatrením, ktoré sa vzťahuje len na nefinančné protistrany. Možnosť trvalo prijímať záruky komerčných bánk nezabezpečené kolaterálom by predstavovala štrukturálny posun v regulačnej tolerancii rizika, ktorý by prekračoval rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa riešiť mimoriadny nedostatok likvidity nebankových subjektov. ECB okrem toho varuje pred tým, aby sa centrálnym protistranám umožnilo prijímať záruky komerčných bánk od všetkých zúčtovacích členov vrátane finančných inštitúcií, a nie len od nefinančných protistrán, ako je tomu v súčasnosti.

ECB napokon navrhuje rozšíriť rozsah pôsobnosti regulačných technických predpisov vypracovaných orgánom ESMA, v ktorých sa stanovujú podmienky, za ktorých možno prijať záruky komerčných bánk ako kolaterál, tak, aby zahŕňali verejné záruky a verejné bankové záruky. To by orgánu ESMA umožnilo bližšie upraviť príslušné požiadavky na kolaterál, pokiaľ ide o verejné záruky a verejné bankové záruky.

2.1.4 Ohlasovacia povinnosť

ECB jednoznačne podporuje návrh na odstránenie výnimky z požiadaviek na ohlasovanie pre transakcie v rámci skupiny zahŕňajúce nefinančnú protistranu ([35]). V súvislosti so zavedením tejto výnimky v roku 2017 ECB identifikovala niekoľko negatívnych dôsledkov na kvalitu aj užitočnosť údajov vykazovaných podľa nariadenia EMIR, ako aj na schopnosť orgánov monitorovať finančnú stabilitu v určitých oblastiach finančných trhov ([36]). Tieto dôsledky sú stále relevantné. Napríklad nedostatok informácií o určitých transakciách v rámci skupiny narušil vykonávanie úloh ECB súvisiacich s finančnou stabilitou počas otrasov na trhoch s energiou v roku 2022. Činnosť nefinančných spoločností predstavuje na trhoch s energetickými derivátmi veľmi veľký podiel. Nedostatok údajov o transakciách v rámci skupiny s aspoň jednou nefinančnou protistranou preto významne oslabil schopnosť ECB monitorovať tento segment trhov s derivátmi. Vo všeobecnosti na trhoch s komoditnými derivátmi predstavujú transakcie v rámci skupiny významnú časť celkových dvojstranných expozícií medzi účastníkmi trhu a ich identifikácia môže odhaliť dôležitosť niektorých veľkých konglomerátov z hľadiska finančnej stability. Zatiaľ čo nedávne otrasy ovplyvnili prevažne energetické komoditné deriváty, povahu budúcich kríz nemožno predvídať. Neúplný prehľad o trhu by vo všeobecnosti mohol brániť aj účinnému monitorovaniu rýchlo sa meniacej dynamiky trhu príslušnými orgánmi. V tejto súvislosti je dôležité poznamenať, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2015/2365 ([37]) neobsahuje žiadne podobné výnimky z ohlasovania repo transakcií, transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov a transakcií požičiavania s dozabezpečením v rámci skupiny. Vypustenie výnimky z požiadaviek na ohlasovanie podľa nariadenia EMIR pre transakcie v rámci skupiny zahŕňajúce nefinančnú protistranu je dôležitým opatrením na vytvorenie úplného prehľadu o trhu a dosiahnutie súladu medzi príslušnými nariadeniami.

([34]) Pozri článok 1 bod 33 písm. a) navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení článok 46 ods. 1 nariadenia EMIR.

([35]) Pozri článok 1 bod 5 písm. a) navrhovaného nariadenia.

([36]) Pozri odseky 2.2.1 až 2.2.3 stanoviska Európskej centrálnej banky CON/2017/42 z 11. októbra 2017 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012, pokiaľ ide o zúčtovaciu povinnosť, pozastavenie uplatňovania zúčtovacej povinnosti, požiadavky na ohlasovanie, postupy zmierňovania rizika pri zmluvách o mimoburzových derivátoch, ktoré nezúčtováva centrálna protistrana, registráciu archívov obchodných údajov a dohľad nad nimi a požiadavky na archívy obchodných údajov (Ú. v. EÚ C 385, 15.11.2017, s. 10).

([37]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2365 z 25. novembra 2015 o transparentnosti transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov a opätovného použitia a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 1).

2.1.5 Odhad potrieb likvidity

ECB považuje za dôležité, aby centrálne protistrany každodenne monitorovali svoje expozície voči najdôležitejším menám Únie s cieľom lepšie riadiť riziko likvidity, ako aj podávať svojim príslušným orgánom primerané správy za príslušnú menu Únie. V navrhovanom nariadení by sa to malo zohľadniť, aby sa zabezpečilo, že najväčšie platobné povinnosti sa budú posudzovať súhrnne pre všetky meny a osobitne pre každú z najdôležitejších mien Únie zúčtovávaných finančných nástrojov.

2.2 *Vplyv na prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami*

2.2.1 Výnimky pre transakcie v rámci skupiny

V navrhovanom nariadení sa zavádzajú zmeny súčasného platného rámca, ktorými sa obchody v rámci skupiny oslobodzujú od požiadaviek na zúčtovanie a maržových požiadaviek ([38]), ako aj od kapitálových požiadaviek pre riziko úpravy ocenenia pohľadávok ([39]). Navrhované zmeny zahŕňajú rámec na posudzovanie rovnocennosti tretích krajín, ktorý je nevyhnutným predpokladom pre tieto výnimky. V prípade nariadenia EMIR sa navrhuje nahradiť súčasný rámec na posudzovanie rovnocennosti zjednodušeným rámcom. Na tieto výnimky by sa mali vzťahovať podmienky, ktoré zabezpečia, aby neboli ohrozené bezpečnosť a zdravie inštitúcií, no ani stabilita finančného systému v širšom zmysle. ECB má v tomto ohľade niekoľko pripomienok.

Po prvé, na účely oslobodenia transakcií v rámci skupiny od požiadaviek na zúčtovanie a maržových požiadaviek nie je primerané obmedziť predchádzajúce posúdenie rámca príslušnej tretej krajiny len na aspekty boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. ECB je pevne presvedčená, že pred sprístupnením výnimiek inštitúciám by sa malo posúdiť niekoľko ďalších aspektov, najmä rovnocennosť regulačného rámca a rámca dohľadu príslušnej tretej krajiny so širším rozsahom pôsobnosti nariadenia EMIR. Posúdenie by malo okrem iného zahŕňať kľúčové požiadavky na postupy zmierňovania rizika pre mimoburzové obchody, ako sa už stanovuje v súčasnom rámci nariadenia EMIR ([40]). ECB podporuje komplexnejšie posúdenie rovnocennosti, pretože to poskytuje záruku, že na protistrany nachádzajúce sa v tretích krajinách sa vzťahujú spoľahlivé regulačné rámce a rámce dohľadu a protistranám z Únie pri uzatváraní transakcií s takýmito protistranami nevznikajú neprimerané riziká. Podľa navrhovaného nariadenia môže Komisia vykonať komplexnejšie posúdenie rámca tretej krajiny, ktoré môže potenciálne zahŕňať uvedené aspekty. Takéto posúdenie by však nemalo byť ponechané na uváženie. Naopak, toto posúdenie by sa malo vykonať a ukončiť vopred, ešte než budú mať protistrany z Únie možnosť uvedené výnimky využiť. V opačnom prípade protistrany z Únie znášajú významné riziká spojené s uzatváraním alebo udržiavaním veľkého objemu transakcií v rámci skupiny s protistranami, na ktoré sa nemusia vzťahovať primerané regulačné požiadavky a/alebo primeraný dohľad. ECB sa preto domnieva, že namiesto navrhovaného zjednodušeného rámca by sa mal zachovať súčasný platný rámec rovnocennosti.

Po druhé, návrh má priamy vplyv na uplatňovanie kapitálových požiadaviek na riziko úpravy ocenenia pohľadávok, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) č. 575/2013. Úprava ocenenia pohľadávok je riziko strát spôsobených zmenami v kreditnom rozpätí protistrany derivátovej transakcie v dôsledku zmien v jej kreditnej kvalite. Táto úprava vzniká, keď protistrana z Únie uzavrie derivátovú transakciu s inou protistranou vrátane protistrany v rámci tej istej skupiny. Jedným z najbežnejších dôvodov, prečo protistranám z Únie vzniká takáto riziková expozícia v rámci skupiny, je podpora účtovných postupov „back-to-back“. ECB v minulosti ([41]) zdôraznila, že z určitých účtovných postupov v rámci medzinárodných skupín, najmä z účtovných postupov „back-to-back“, môžu vyplývať prudenciálne riziká. Bez ohľadu na to, či transakcia v rámci skupiny, na základe ktorej vzniká riziko úpravy ocenenia pohľadávok, podporuje alebo nepodporuje účtovný postup „back-to-back“, výsledné riziko úpravy ocenenia pohľadávok negatívne ovplyvňuje rizikový profil protistrany z Únie. Protistrany z Únie preto musia mať primerané miestne mechanizmy a zamestnancov na vhodné riadenie takéhoto rizika a regulatórny kapitál na jeho pokrytie, ak sa neuplatňuje príslušná výnimka podľa nariadenia (EÚ) č. 575/2013 ([42]). Túto výnimku by mali mať k dispozícii len protistrany z Únie za predpokladu, že posúdenie rovnocennosti tretej krajiny, v ktorej je druhá protistrana usadená, sa vzťahuje na všetky relevantné prudenciálne aspekty pravidiel tejto tretej krajiny a konkrétne sa komplexne zameriava na riziko úpravy ocenenia pohľadávok. ECB preto víta, že sa v navrhovanom nariadení zavádza mandát na posudzovanie rovnocennosti tretích krajín ([43]), ale navrhuje, aby bol zameraný na prudenciálne

([38]) Pozri články 4 a 11 nariadenia EMIR.
([39]) Pozri článok 382 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.
([40]) Pozri článok 11 nariadenia EMIR.
([41]) Pozri dokument *Supervisory expectations on booking models*, ECB, august 2018, dostupný na webovom sídle bankového dohľadu ECB na adrese www.bankingsupervision.europa.eu.
([42]) Pozri článok 382 ods. 4 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 575/2013.
([43]) Pozri článok 2 navrhovaného nariadenia.

požiadavky a požiadavky v oblasti dohľadu príslušnej tretej krajiny. ECB podporuje stanovenie tohto mandátu v nariadení (EÚ) č. 575/2013. Osobitné rozhodnutie o rovnocennosti na účely výnimky pre transakcie v rámci skupiny podľa nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by bolo vhodnejšie, pretože by umožnilo, aby sa posúdenie zameralo na riziko úpravy ocenenia pohľadávok. To by viedlo k obozretnejšiemu výsledku v porovnaní so súčasným stavom, a to aj po objasneniach EBA ([44]), ktoré sú inak vítané.

Napokon, bez ohľadu na platný rámec na posudzovanie rovnocennosti ECB nesúhlasí s tým, aby sa posudzovanie oprávnenosti tretích krajín zverilo orgánu prudenciálneho dohľadu, a to aj dočasne, ako sa predpokladá v navrhovanom nariadení. ECB sa domnieva, že z inštitucionálneho hľadiska má Komisia najlepšie predpoklady na to, aby prevzala zodpovednosť za posudzovanie rovnocennosti regulačných rámcov tretích krajín, ktoré si vyžaduje získanie a aktualizáciu komplexného prehľadu o regulácii a dohľade v tretích krajinách. To je v súlade s existujúcim rámcom Únie pre finančné služby, v rámci ktorého posúdenia rovnocennosti zvyčajne vykonáva Komisia, niekedy na základe technického poradenstva európskych orgánov dohľadu ([45]).

2.2.2 Odstránenie potvrdzovania modelov orgánom dohľadu

Ako sa ukázalo aj počas nedávnych kríz, významné riziká môžu vyplývať z mimoburzových transakcií, ktoré nie sú centrálne zúčtovávané, čo má vplyv na bezpečnosť aj zdravie protistrán, ktoré uzatvárajú takéto transakcie, ako aj všeobecnejšie na finančnú stabilitu. Tieto riziká ešte zhoršuje to, že objem mimoburzových transakcií, ktoré nie sú centrálne zúčtovávané, je veľký a očakáva sa, že veľký aj zostane, a to bez ohľadu na postupnú implementáciu zúčtovacej povinnosti vyplývajúcej z regulačných reforiem G20. Preto je rozhodujúce, aby finančné protistrany uplatňovali postupy riadenia rizík uvedené v nariadení EMIR ([46]), ktoré sú technicky spoľahlivé a vhodné na dosiahnutie účelu zníženia podkladového rizika vyplývajúceho z príslušných transakcií. To môže zahŕňať použitie modelov na výpočet počiatočnej marže. Za týmto účelom ECB podporuje objasnenie požiadaviek v oblasti dohľadu pre protistrany z Únie v súvislosti s modelmi počiatočnej marže ([47]). V tejto súvislosti je ECB pripravená zaviesť väčšiu proporcionalitu a flexibilitu, napríklad umožniť používanie modelov podľa uváženia protistrán a nahradiť formálny proces potvrdenia všeobecnou právomocou príslušných orgánov vznášať námietky. Príslušné orgány budú mať právomoc prijať opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby boli tieto modely dostatočne spoľahlivé. ECB navrhuje, aby tieto protistrany, najmä úverové inštitúcie, ohlasovali svojim príslušným orgánom dostatočné informácie o postupoch riadenia rizík vrátane informácií o výkonnosti modelov slúžiacich na výpočet počiatočnej marže. Informácie o výkonnosti modelov počiatočnej marže však nie sú k dispozícii v existujúcom regulačnom rámci vo forme vhodnej na prudenciálne účely. Ak budú mať príslušné orgány tieto informácie k dispozícii, budú môcť vyhodnotiť tieto postupy riadenia rizík vrátane modelov počiatočnej marže a posúdiť, či je potrebné prijať primerané opatrenia dohľadu na zabezpečenie správnosti ich uplatňovania. ECB odporúča, aby sa tento aspekt s cieľom zabezpečiť konvergenciu vymedzil v návrhu regulačných technických predpisov, a nie v usmerneniach.

Okrem podrobnejších požiadaviek príslušných orgánov na informácie by mali mať aj samotní účastníci trhu prospech z prístupu ku kľúčovým informáciám o postupoch riadenia rizík vrátane uvedených modelov počiatočnej marže. Takýmto prístupom by sa zabezpečila transparentnosť riadenia rizík protistrán v súvislosti s ich mimoburzovými transakciami, ktoré nie sú centrálne zúčtovávané, a účastníkom trhu by sa uľahčilo hodnotenie použitého prístupu. ECB preto navrhuje zaviesť požiadavku na zverejňovanie všeobecných informácií o používaní modelov počiatočnej marže v rámci nariadenia EMIR.

([44]) Pozri dokument *Question & Answer 2022_6495*, EBA, september 2022, dostupný na webovom sídle EBA na adrese www.eba.europa.eu.

([45]) Pozri pracovný dokument útvarov Komisie, *EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment*, SWD(2017) 102 final.

([46]) Pozri článok 11 ods. 3 nariadenia EMIR.

([47]) Pozri odsek 4.1 stanoviska CON/2017/42.

3. ***Zjednodušenie a urýchlenie postupov schvaľovania orgánom dohľadu***

3.1 *Postupy udeľovania povolení a postupy na schvaľovanie rozšírenia služieb*

ECB podporuje návrh na zjednodušenie postupov udeľovania povolení centrálnym protistranám a postupov na schvaľovanie rozšírenia činností a služieb s cieľom posilniť schopnosť centrálnych protistrán z EÚ včas reagovať na nový vývoj na trhu ([48]).

ECB víta najmä to, že formát a obsah požadovanej dokumentácie priloženej k žiadosti centrálnej protistrany ([49]) by sa mali stanoviť prostredníctvom návrhu regulačných technických predpisov, ktoré vypracuje ESMA v úzkej spolupráci s ESCB. Podrobnejšie objasnenie príslušných požiadaviek v oblasti dohľadu podporí transparentnosť a predvídateľnosť pre centrálne protistrany a pomôže výrazne urýchliť postup schvaľovania orgánom dohľadu.

ECB tiež víta návrh, aby ESMA viedol centrálnu databázu ([50]), ku ktorej by mali prístup príslušné orgány centrálnych protistrán, ESMA a členovia kolégií a prostredníctvom ktorej by centrálna protistrana predkladala všetky žiadosti o povolenie ([51]), rozšírenie služieb a činností ([52]) a významné zmeny modelov a parametrov rizík ([53]). To uľahčí rýchlejšie zapojenie všetkých relevantných príslušných orgánov do príslušných postupov posudzovania.

ECB tiež súhlasí s tým, že by sa mal stanoviť pevný harmonogram, v rámci ktorého sa na základe posúdenia dospeje k záveru, či je žiadosť úplná. To je dôležité s cieľom obmedziť prípadné neistoty a oneskorenia a s tým súvisiace riziká pre pružnosť a konkurencieschopnosť centrálnych protistrán z EÚ. ECB sa však obáva, že navrhovaná lehota dvoch pracovných dní, v priebehu ktorých má príslušný orgán potvrdiť úplnosť žiadosti centrálnej protistrany ([54]), je príliš krátka. S cieľom zabezpečiť, aby príslušný orgán mohol za akýchkoľvek okolností vykonať spoľahlivé posúdenie, ECB navrhuje predĺžiť túto lehotu na desať pracovných dní. V opačnom prípade sa nemusí podariť vylúčiť riziko zbytočného zamietnutia žiadostí, ak vo výnimočných situáciách príslušný vnútroštátny orgán nedokáže do dvoch dní potvrdiť, že bola poskytnutá úplná požadovaná dokumentácia.

S cieľom využiť poznatky príslušného vnútroštátneho orgánu o centrálnej protistrane vzhľadom na jeho prebiehajúce činnosti dohľadu a s cieľom podporiť účinný dialóg medzi príslušným vnútroštátnym orgánom, orgánom ESMA a kolégiom počas postupu posudzovania ECB navrhuje, aby sa kolégiu poskytol primeraný čas na dokončenie posúdenia, pri ktorom zohľadní návrh posúdenia príslušného vnútroštátneho orgánu a návrh stanoviska ESMA. Príslušný vnútroštátny orgán a ESMA by mali svoje návrhy posúdení poskytnúť kolégiu do 30 pracovných dní. ECB preto navrhuje poskytnúť všetkým zainteresovaným stranám – príslušným vnútroštátnym orgánom, orgánu ESMA a kolégiu – ďalších 20 pracovných dní na dokončenie svojich posúdení.

3.2 *Postupy nevznesenia námietok v prípade nepodstatných zmien*

ECB víta navrhované zavedenie nového postupu nevznesenia námietok na vyhovenie žiadosti o rozšírenie činností alebo služieb v prípade nepodstatných zmien služieb ([55]). Zabezpečilo by sa tým, aby bola hĺbka preskúmania orgánmi dohľadu primeraná finančným rizikám, ktoré predstavuje nová činnosť alebo služba, a aby príslušné postupy schvaľovania podporovali dynamické prostredie centrálneho zúčtovania v Únii. Zároveň by sa mali zachovať primerané záruky pre kontroly zo strany orgánov dohľadu.

([48]) Pozri článok 1 body 9, 10 a 11 navrhovaného nariadenia.
([49]) Pozri článok 1 body 9 a 10 navrhovaného nariadenia.
([50]) Pozri článok 1 bod 11 navrhovaného nariadenia.
([51]) Pozri článok 1 bod 9 navrhovaného nariadenia.
([52]) Pozri článok 1 bod 10 navrhovaného nariadenia.
([53]) Pozri článok 1 bod 34 navrhovaného nariadenia.
([54]) Pozri článok 1 body 9 a 10 navrhovaného nariadenia.
([55]) Pozri článok 1 bod 12 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 17a do nariadenia EMIR.

Spoločné kritériá navrhovaného nariadenia týkajúce sa nepodstatného vplyvu zmeny zúčtovacej služby alebo činnosti sú dôležité s cieľom podporiť celkovú transparentnosť a konzistentnosť prístupov orgánov dohľadu. Tieto kritériá by však boli príliš všeobecné na to, aby zachytili všetky relevantné faktory. V tejto súvislosti sa ECB domnieva, že navrhované dodatočné podmienky určujúce, kedy sa môže uplatniť postup nevznesenia námietok ([56]), by mali byť spojené s mandátom orgánu ESMA vypracovať v úzkej spolupráci s ESCB podrobnejšie usmernenia vychádzajúce z návrhu regulačných technických predpisov. Takéto dodatočné technické usmernenia by boli výhodnejšie aj v tom, že by boli ľahšie prispôsobiteľné, keďže postup nevznesenia námietok by bol úplne novým postupom, ktorý by si mohol vyžadovať úpravy na základe skúseností s jeho praktickým uplatňovaním.

ECB sa preto domnieva, že použitie postupu nevznesenia námietok v prípadoch, keď by sa k existujúcim službám pridala nová mena, by sa nemalo riešiť v samotnom navrhovanom nariadení, ale len v návrhu regulačných technických predpisov vypracovaných orgánom ESMA, keďže vplyv rizika by závisel od podrobnejších faktorov, ako je veľkosť predpokladaných hodnôt zúčtovania a potenciálna potreba nových postupov riadenia rizika likvidity alebo vyrovnania. S cieľom poskytnúť všetkým orgánom zapojeným do postupov nevznesenia námietok (pozri odsek 1.1.2) dostatočný čas na samostatné posúdenie ECB navrhuje predĺžiť príslušný časový rámec z 10 na 20 pracovných dní.

Napokon, centrálnej protistrane z EÚ by sa nemalo povoliť začať ponúkať novú činnosť alebo službu pred ukončením postupu nevznesenia námietok orgánom dohľadu, aby sa zabránilo neprimeranému riskovaniu centrálnej protistrany v prechodnom období. Okrem toho by pre centrálnu protistranu z EÚ bolo s najväčšou pravdepodobnosťou neatraktívne začať vykonávať nové činnosti alebo služby bez uistenia, že orgány dohľadu budú súhlasiť s tým, aby takéto služby alebo činnosti pokračovali.

4. *Zníženie nadmerných expozícií voči centrálnym protistranám z tretích krajín*

4.1 *Aktívny účet*

4.1.1 Požiadavka na aktívny účet

V navrhovanom nariadení sa zavádza požiadavka, aby finančné a nefinančné protistrany, na ktoré sa vzťahuje zúčtovacia povinnosť, zúčtovali v centrálnej protistrane z EÚ, ktorej bolo udelené povolenie, časť svojich expozícií voči službám, ktoré ponúkajú centrálne protistrany z tretích krajín a ktoré boli identifikované ako služby s podstatným systémovým významom. Takisto sa v ňom navrhuje, aby ESMA v spolupráci s EBA, EIOPA a ESRB a po porade s ESCB prostredníctvom návrhu regulačných technických predpisov kalibroval úroveň zúčtovacej činnosti, ktorá sa má zachovať na aktívnych účtoch centrálnych protistrán z EÚ. Takouto kalibráciou by sa malo zabezpečiť, aby plánované premiestnenie expozícií do centrálnych protistrán z EÚ viedlo k tomu, že takéto služby sa už nebudú považovať za služby s podstatným systémovým významom vzhľadom na to, čo sa ponechá v príslušnej centrálnej protistrane z tretej krajiny.

ECB podporuje názor, že nadmerné expozície voči centrálnym protistranám z tretích krajín a pokračujúce nadmerné spoliehanie sa na ne predstavujú riziko pre finančnú stabilitu Únie, ktoré je potrebné riešiť znížením takýchto expozícií v rámci zúčtovacích služieb, ktoré sa považujú za služby s podstatným systémovým významom. ECB preto rozhodne víta takéto opatrenie, ktorým by sa mala zabezpečiť rovnováha medzi obmedzením systémových rizík a rizík pre finančnú stabilitu Únie a podporou postupného vytvárania odolného a likvidného zúčtovacieho trhu v Únii. ECB má niekoľko pripomienok týkajúcich sa navrhovanej požiadavky na aktívny účet.

Po prvé, v navrhovanom nariadení sa stanovuje, že ESMA by mal zvážiť obdobia postupného zavádzania, ktoré ponechávajú primeraný čas na progresívne vykonávanie požiadavky na aktívny účet. ECB podporuje tento návrh, keďže je potrebné zabrániť akémukoľvek potenciálnemu negatívnemu vplyvu náhleho vykonávania tejto požiadavky na účastníkov trhu a centrálne protistrany z EÚ. Na zaistenie bezpečného a spoľahlivého centrálneho zúčtovania je tiež nevyhnutné túto požiadavku postupne kalibrovať. To by protistranám umožnilo postupne plniť svoje požiadavky na zúčtovanie, pokiaľ ide o podiely expozícií zúčtovávaných na účtoch v centrálnych protistranách z EÚ. Týmto spôsobom by ESMA s využitím možnosti preskúmať regulačné technické predpisy týkajúce sa kalibrácie požiadavky na aktívny účet na základe informácií predložených spoločným monitorovacím mechanizmom ([57]) mohol zabezpečiť, aby sa kalibrácia podielu zúčtovacej činnosti, ktorá sa má zachovať na aktívnych účtoch v centrálnych protistranách z EÚ, mohla prispôsobiť vývoju na trhu alebo akýmkoľvek iným relevantným okolnostiam. Takáto postupná kalibrácia by mala umožniť účinné trhové úpravy a zmiernenie

([56]) Pozri článok 1 bod 12 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 17a ods. 2 do nariadenia EMIR.
([57]) Pozri článok 1 bod 18 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 23c ods. 5 do nariadenia EMIR.

potenciálnych rizík pre finančnú stabilitu. V dôsledku toho by sa vytvoril atraktívnejší a spoľahlivejší zúčtovací trh Únie. ECB preto navrhuje, aby sa takéto postupné vykonávanie zohľadnilo v mandáte ESMA na vypracovanie návrhu regulačných technických predpisov, v ktorých sa stanoví kalibrácia požiadavky na aktívny účet.

Po druhé, po ukončení obdobia postupného zavádzania by sa požiadavka na aktívny účet mala kalibrovať na konečnú cieľovú úroveň, na ktorej príslušné zúčtovacie služby poskytované centrálnymi protistranami z tretích krajín už nemajú podstatný systémový význam. Orgán ESMA je podľa nariadenia EMIR ([58]) poverený, aby na na základe riadne odôvodneného posúdenia určil centrálne protistrany alebo zúčtovacie služby, ktoré majú taký podstatný systémový význam. Keďže ESMA vykonáva takéto posúdenie pomocou kombinácie kvantitatívnych ukazovateľov a kvalitatívnej analýzy, mal by aj pri kalibrácii požiadavky na aktívny účet zvážiť kombináciu kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov.

Po tretie, ESMA by mal pri kalibrácii úrovní zúčtovacej činnosti zohľadniť možný vplyv postupného premiestňovania vzhľadom na prínosy a riziká pre finančnú stabilitu Únie a potenciálnu dynamiku premiestňovania zúčtovacích činností do tretích krajín. To by sa mohlo dosiahnuť tým, že sa od orgánu ESMA bude vyžadovať, aby vykonal analýzu nákladov a prínosov pri určovaní harmonogramu a požadovaných úrovní činnosti v období postupného zavádzania, ako aj vždy, keď bude potrebná rekalibrácia.

Po štvrté, pri vypracúvaní metodiky výpočtu úrovní zúčtovacej činnosti by mal ESMA zabezpečiť, že sa nebude zaoberať len celkovým podielom činnosti na úrovni Únie, ktorý by bol potrebný na zabezpečenie takého zníženia zúčtovávania ([59]), aby služby v centrálnych protistranách z tretích krajín už nemali systémový význam. ESMA by mal takisto zabezpečiť, že rozpracuje jednotlivé podiely činnosti, ktoré by finančné a nefinančné protistrany, na ktoré sa vzťahuje zúčtovacia povinnosť, museli zachovať na svojich aktívnych účtoch v centrálnych protistranách z EÚ. ECB vychádza z toho, že legislatívnym zámerom je, aby návrh regulačných technických predpisov uvedený v navrhovanom nariadení ([60]) zahŕňal takéto jednotlivé podiely činnosti. Dôvodom je, že samotná požiadavka na aktívny účet je priamo uplatniteľná a určená finančným a nefinančným protistranám, ktoré podliehajú zúčtovacej povinnosti. Len na základe takýchto individuálne stanoviteľných podielov bude každá finančná a nefinančná protistrana, ktorá podlieha zúčtovacej povinnosti, schopná splniť požiadavky na aktívny účet a vypracovať súvisiace plány uvedené v navrhovaných zmenách smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ ([61]), ktoré sú obsiahnuté v navrhovanej smernici.

Po piate, v navrhovanom nariadení sa uvádza, že protistrany, na ktoré sa vzťahuje požiadavka na aktívny účet, musia každoročne prostredníctvom ohlasovania príslušnému orgánu centrálnej protistrany z EÚ potvrdiť splnenie tejto požiadavky. Frekvencia takéhoto ohlasovania môže mať priame dôsledky na účinné monitorovanie dodržiavania požiadavky na aktívny účet a rizika koncentrácie voči uznaným centrálnym protistranám z tretích krajín, ktoré ponúkajú služby identifikované ako služby s podstatným systémovým významom. ECB preto navrhuje zvýšiť frekvenciu tohto ohlasovania na štvrťročnú v súlade s frekvenciou monitorovania pravidelného vykazovania na účely dohľadu.

Po šieste, v navrhovanom nariadení sa objasňuje, že takéto ohlasované informácie musia finančné a nefinančné protistrany predkladať príslušnému orgánu centrálnej protistrany z EÚ. ECB v súlade s navrhovanou smernicou vychádza z toho, že ostatné orgány, ktoré nie sú príslušným orgánom centrálnej protistrany z EÚ, by mohli byť vyzvané, aby preskúmali súlad protistrán pod ich dohľadom s príslušnými politickými cieľmi Únie alebo širšími trendmi transformácie týkajúcimi sa používania aktívneho účtu podľa navrhovaného nariadenia. V tejto súvislosti je veľmi dôležité, aby tieto orgány boli zahrnuté ako príjemcovia takýchto ohlasovaných informácií. Okrem toho by samotné informácie o zúčtovacej činnosti v centrálnych protistranách z EÚ nestačili na monitorovanie dodržiavania požiadavky na aktívny účet, keďže to si vyžaduje prehľad o globálnej činnosti protistrán v príslušných kategóriách zmlúv o derivátoch. Ohlasovanie by preto malo osobitne zahŕňať informácie o transakciách

([58]) Pozri článok 25 ods. 2c nariadenia EMIR.
([59]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7a ods. 5 do nariadenia EMIR.
([60]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7a ods. 5 do nariadenia EMIR.
([61]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičné spoločnosti, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

zúčtovávaných povolenými centrálnymi protistranami a uznanými centrálnymi protistranami z tretích krajín. To umožní príslušným orgánom zachytiť prípady nedodržania požiadavky na aktívny účet, keď protistrany, na ktoré sa požiadavka na aktívny účet vzťahuje, na účely zúčtovania určitých kategórií zmlúv o derivátoch naďalej používajú len uznané centrálne protistrany z tretích krajín.

Po siedme je potrebné harmonizovať formát ohlasovania informácií, ktorý má každá protistrana používať na ohlasovanie výsledku výpočtu vykonaného na základe požiadavky na aktívny účet ([62]). Tým by sa zabezpečila minimálna úroveň porovnateľnosti údajov ohlasovaných protistranami, na ktoré sa vzťahuje požiadavka na aktívny účet, a teda spoľahlivé monitorovanie súladu s požiadavkou na aktívny účet. Návrh regulačných technických predpisov o kalibrácii požiadavky na aktívny účet by preto mal sprevádzať návrh vykonávacích technických predpisov, v ktorých sa stanoví formát informácií, ktoré sa majú ohlasovať.

Napokon, v navrhovanom nariadení sa zavádza zmena metodiky výpočtu zúčtovacej povinnosti, pričom sa vyžaduje, aby sa pri výpočte pozícií voči prahovým hodnotám zahrnuli len zmluvy o derivátoch, ktoré nie sú zúčtované v povolenej centrálnej protistrane z EÚ ani v uznanej centrálnej protistrane z tretej krajiny. ECB vzhľadom na súvislosť medzi rozsahom požiadavky na aktívny účet a rozsahom zúčtovacej povinnosti vyzýva zákonodarcu Únie, aby zohľadnil možné dôsledky, ktoré by zmena metodiky výpočtu mohla mať na rozsah požiadavky na aktívny účet, ako je jej možné rozšírenie, ako aj na schopnosť aktívneho účtu riešiť riziko spojené s nadmernými expozíciami zúčtovacích členov a klientov z Únie voči centrálnym protistranám z tretích krajín, ktoré poskytujú zúčtovacie služby identifikované ako služby s podstatným systémovým významom.

4.1.2 Navrhované zmeny smernice 2013/36/EÚ

Navrhovanými zmenami smernice 2013/36/EÚ sa vyžaduje, aby inštitúcie a príslušné orgány riešili akékoľvek riziko koncentrácie, ktoré môže vyplynúť z ich expozícií voči centrálnym protistranám, najmä centrálnym protistranám z tretích krajín, ktoré ponúkajú služby podstatného systémového významu pre Úniu. V tejto súvislosti sa od príslušných orgánov určených podľa smernice 2013/36/EÚ očakáva, že budú posudzovať a monitorovať súlad inštitúcií pod ich dohľadom s príslušnými politickými cieľmi Únie v rámci požiadavky na aktívny účet stanovenej v navrhovanom nariadení. Navrhujú sa zmeny postupu preskúmania a hodnotenia. Navrhovanou smernicou sa okrem toho do smernice 2013/36/EÚ zavádza nová právomoc v oblasti dohľadu, ktorá príslušným orgánom umožňuje osobitne posudzovať a riešiť nadmerné riziko koncentrácie vyplývajúce z expozícií inštitúcií pod ich dohľadom voči centrálnym protistranám z tretích krajín, ktoré ponúkajú služby podstatného systémového významu pre Úniu. ECB má v tejto súvislosti niekoľko pripomienok.

Po prvé, navrhované zmeny rámca dohľadu sú potrebné na zabezpečenie toho, aby príslušné orgány mohli cielenejším spôsobom posudzovať a monitorovať riziko koncentrácie vyplývajúce z expozícií voči centrálnym protistranám, najmä voči tým, ktoré ponúkajú služby podstatného systémového významu pre Úniu. V existujúcich ustanoveniach smernice 2013/36/EÚ ([63]) sa od príslušných orgánov vyžaduje, aby takéto riziko koncentrácie riešili len v situácii, keď centrálne protistrany majú prirodzený sklon ku koncentrácii veľkého rozsahu s cieľom využívať úspory vyplývajúce z rozsahu a sieťové účinky. ECB preto víta objasnenie pojmu koncentrácia, ktoré vyplýva z požiadavky na aktívny účet. Takéto objasnenie, ako sa uvádza v navrhovanej smernici, zabezpečuje, aby príslušné orgány mali k dispozícii cielenejší rámec dohľadu na prijímanie opatrení v porovnaní s existujúcou možnosťou príslušných orgánov uložiť dodatočné požiadavky na vlastné zdroje pri rizikách, ktoré nie sú kryté existujúcimi kapitálovými požiadavkami podľa smernice 2013/36/EÚ ([64]) alebo nimi nie sú kryté dostatočne.

Po druhé, príslušné orgány by sa pri riešení rizika koncentrácie inštitúcií mali v prvom rade zamerať na individuálnu situáciu jednotlivých inštitúcií. V tejto súvislosti by bezpečnosť a zdravie inštitúcií mali zostať hlavným cieľom príslušných orgánov vykonávajúcich prudenciálny dohľad podľa smernice 2013/36/EÚ.

([62]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7a ods. 4 do nariadenia EMIR.
([63]) Pozri článok 81 smernice 2013/36/EÚ.
([64]) Pozri článok 104 smernice 2013/36/EÚ.

Po tretie, vzhľadom na to, že navrhované zmeny smernice 2013/36/EÚ súvisia s požiadavkou na aktívny účet, od príslušných orgánov by sa nemalo očakávať, že budú vykonávať navrhované právomoci skôr, ako ESMA v spolupráci s EBA, EIOPA a ESRB a po porade s ESCB vypracuje návrh regulačných technických predpisov týkajúcich sa aktívneho účtu. Dôvodom je, že príslušné orgány potrebujú jasné kritériá, aby mohli určiť, za akých okolností by expozícia zúčtovacieho člena alebo klienta pod ich dohľadom mohla vyvolať obavy. Okrem toho účinné monitorovanie požiadavky na aktívny účet závisí od primeraného ohlasovania. ECB preto navrhuje, aby sa informácie ohlasované podľa navrhovaného nariadenia ([65]) priamo predkladali príslušnému orgánu centrálnej protistrany z EÚ aj príslušnému orgánu inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje ohlasovacia povinnosť.

Po štvrté, ako už bolo uvedené, spoločný monitorovací mechanizmus má za úlohu monitorovanie požiadavky na aktívny účet, ako aj širšie monitorovanie akýchkoľvek potenciálnych rizík vrátane rizík koncentrácie vyplývajúcich zo vzájomného prepojenia účastníkov finančných operácií. Príslušné orgány by mohli zohľadniť výsledok takéhoto monitorovania pri posudzovaní rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií inštitúcií pod ich dohľadom voči centrálnym protistranám ([66]).

Okrem toho sa v navrhovanej smernici vyžaduje, aby EBA v koordinácii s ESMA vypracovali usmernenia na zabezpečenie konzistentnej metodiky na začlenenie rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám z EÚ do stresového testovania orgánmi dohľadu ([67]). Cieľom smernice 2013/36/EÚ ([68]) je zabezpečiť, aby príslušné orgány vykonávali v rámci dohľadu stresové testy inštitúcií podliehajúcich dohľadu s použitím spoločných metodík vymedzených v usmerneniach EBA. Navyše, keďže usmernenia EBA nie sú zamerané na konkrétne riziká, nemali by sa vyžadovať dodatočné samostatné usmernenia, ktoré by sa vzťahovali na konkrétne riziko alebo prvky rizika. Akékoľvek konkrétne riziko by sa mohlo systematicky začleniť do existujúcich usmernení.

4.2 *Informácie o zúčtovacích službách*

V navrhovanom nariadení sa vyžaduje, aby zúčtovací členovia a klienti, ktorí poskytujú zúčtovacie služby v povolených centrálnych protistranách z EÚ aj uznaných centrálnych protistrán z tretích krajín, informovali svojich klientov o možnosti zúčtovať zmluvu o derivátoch v centrálnej protistrane z EÚ ([69]). ECB podporuje túto požiadavku, ktorá by mala prispieť k dosiahnutiu príslušných politických cieľov Únie dvoma spôsobmi. Po prvé, ECB vychádza z toho, že rozsah tejto požiadavky je širší ako rozsah požiadavky na aktívny účet, keďže zahŕňa aj transakcie, na ktoré sa nevzťahuje zúčtovacia povinnosť, a vyžaduje, aby príslušní zúčtovací členovia a klienti systematicky navrhovali alternatívy zúčtovania v Únii aj k službám, ktoré ESMA neidentifikoval ako služby s podstatným systémovým významom. Po druhé, táto požiadavka by mala byť stimulom pre koncových klientov, aby zúčtovávali v centrálnych protistranách, ktorým bolo udelené povolenie v Únii.

Okrem toho sa v navrhovanom nariadení zavádza požiadavka, aby príslušní zúčtovací členovia a klienti ohlasovali rozsah svojich zúčtovacích činností v uznaných centrálnych protistranách z tretích krajín ([70]). ECB víta túto požiadavku, ktorou sa zabezpečuje, aby príslušné orgány, ako aj spoločný monitorovací mechanizmus mali prístup k informáciám potrebným na monitorovanie zúčtovacích činností v uznaných centrálnych protistranách z tretích krajín. ECB okrem toho dôrazne podporuje to, že orgán ESMA poverený vypracovaním návrhu regulačných technických predpisov, v ktorých sa stanoví obsah tohto ohlasovania, by mal zohľadňovať informácie, ktoré sú už k dispozícii v existujúcom rámci pre ohlasovanie. Nadbytočné ohlasovanie vytvára neprimeranú záťaž pre inštitúcie. Tieto problémy môžu mať vplyv nielen na náklady inštitúcií na ohlasovanie, ale aj na kvalitu a integritu údajov poskytovaných príslušným orgánom.

ECB má niekoľko pripomienok k takémuto ohlasovaniu o zúčtovacích činnostiach.

([65]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7a ods. 4 do nariadenia EMIR.
([66]) Pozri článok 2 bod 3 navrhovanej smernice, ktorým sa mení článok 81 smernice 2013/36/EÚ.
([67]) Pozri článok 2 bod 4 navrhovanej smernice.
([68]) Pozri článok 100 smernice 2013/36/EÚ.
([69]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7b ods. 1 do nariadenia EMIR.
([70]) Pozri článok 1 bod 4 navrhovaného nariadenia, ktorým sa vkladá nový článok 7b ods. 2 do nariadenia EMIR.

Po prvé, s cieľom zlepšiť schopnosť príslušných orgánov a spoločného monitorovacieho mechanizmu získať komplexný prehľad o vývoji na trhu, ktorý je relevantný pre zúčtovanie v Únii, by mali dostávať potrebné informácie týkajúce sa povolených centrálnych protistrán z EÚ aj uznaných centrálnych protistrán z tretích krajín. ECB preto navrhuje rozšíriť rozsah požiadavky na ohlasovanie tak, aby sa vzťahovala aj na expozície voči povoleným centrálnym protistranám z EÚ. Takéto rozšírenie rozsahu sa bude musieť primerane zohľadniť aj v mandáte orgánu ESMA na vypracovanie návrhu regulačných a vykonávacích technických predpisov, v ktorých sa stanoví obsah a formát takéhoto ohlasovania.

Po druhé, v navrhovanom nariadení sa uvádza, že informácie o zúčtovacích činnostiach ohlasované zúčtovacími členmi a klientmi sa musia príslušným orgánom predkladať každoročne. Frekvencia takéhoto ohlasovania môže mať priame dôsledky na účinné monitorovanie uvedených zúčtovacích činností, najmä v súvislosti s požiadavkou na aktívny účet a monitorovaním rizika koncentrácie voči centrálnym protistranám. ECB preto navrhuje zvýšiť frekvenciu tohto ohlasovania na štvrťročnú v súlade s frekvenciou pravidelného vykazovania na účely dohľadu.

Po tretie, v navrhovanom nariadení sa uvádza, že zúčtovací členovia a klienti musia predkladať ohlasované informácie svojim príslušným orgánom. V súlade s nariadením EMIR ([71]), so smernicou 2013/36/EÚ ([72]) a s nariadením Rady (EÚ) č. 1024/2013 ([73]) môžu byť takéto príslušné orgány iné pre zúčtovacích členov a iné pre klientov. V záujme jasnosti by sa preto do navrhovaného nariadenia mala doplniť zmena s cieľom zohľadniť tento bod a zabezpečiť, aby príslušné orgány dostávali takéto ohlasované informácie v súlade s ich mandátmi v oblasti dohľadu podľa v súčasnosti platného rámca.

V prípadoch, kde ECB odporúča zmenu navrhovaného nariadenia alebo navrhovanej smernice, sú v osobitnom technickom pracovnom dokumente uvedené konkrétne pozmeňujúce návrhy spolu s odôvodnením. Technický pracovný dokument je dostupný v anglickom jazyku na webovom sídle EUR-Lex.

Vo Frankfurte nad Mohanom 26. apríla 2023

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([71]) Pozri článok 2 bod 13 nariadenia EMIR.
([72]) Pozri článok 4 smernice 2013/36/EÚ.
([73]) Pozri článok 6 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 63).